

Х. НАУКА И ТЕХНИЧЕСКИ ПРОГРЕС

Поместените данни в раздела характеризират основните резултати от внедряването на научно-техническите постижения в съответните отрасли и дейности на народното стопанство.

Информацията се получава от Централно статистическо управление по регламентираната статистическа отчетност.

Изменението в броя на организациите за изследвания и технологии се дължи на текущи структурни промени.

В показателя „Научни работници“ са включени всички лица с научно звание, които се числят в списъчния състав на: научноизследователските институти, институтите, научните центрове, базите за развитие и внедряване, базите за внедряване, опитните станции, научноизследователските сектори към ВУЗ, научно-производствените организации, лабораториите, висшите учебни заведения и други.

Научни работници са лицата, които заемат научна длъжност в научната (научно-педагогическата) организация и са получили по установения ред научно звание (академик, член-кореспондент, професор, старши научен сътрудник, преподавател, асистент или научен сътрудник) и пряко участвуват или ръководят научноизследователската (научно-педагогическата) работа в научната (научно-педагогическата) организация.

Разпределението на научните работници по области и направления на науката е извършено въз основа на специалността, по която работят.

С научните степени „кандидат на науките“ и „доктор на науките“ са посочени тези научни работници, които по установен ред публично са защитили дисертационни трудове, с които са решени определени проблеми на науката, висшето образование и практиката.

Самостоятелната тема или задача е съставна част от фундаментално изследване, приложно изследване или проблем, завършващ със създаването на отделно изделие, технология, методика или друг самостоятелен резултат, който може да се използва в практиката.

Приложните разработки представляват по-нататъшно развитие на фундаменталните изследвания с цел

тяхното приложение в практиката.

Фундаменталните изследвания са научни работи, които се провеждат с цел да се разширят научните познания, насочени към опознаване на явленията в обективния свят, към установяване на техните взаимоотношения и към изучаване закономерностите, които обуславят тези взаимоотношения.

Фундаментално-приложни разработки и изследвания са всички онези, които не са включени в приложните разработки и фундаменталните изследвания и имат смесен характер.

Изобретенията представляват творческо разрешение на даден проблем въз основа на известни или неизвестни принципи или съвременни научни открития, използването на които довежда до разрешаване на проблем по нов, неизвестен и по-съвършен начин.

Рационализациите са предложения от производствено-технически характер, които непосредствено подобряват съществуващата техника (машини, уреди, инструменти, приспособления и др.), произвежданата продукция, начините на производство и технологичните процеси или водят до по-ефективно използване на материалите.

Икономически ефективни предложения са тези, които дават икономически ефект за народното стопанство или подобряват безопасността на труда, но не отговарят на изискванията за рационализации.

Енергоемкостта е изчислена на база енергопотреблението, получено като сбор от:

- а) производството на природни енергийни ресурси;
- б) производството на електроенергия от АЕЦ и ВЕЦ;
- в) разликата между величината на вноса и износа на всички енергийни ресурси (вкл. разликата в бункировката);
- г) разликата между наличността в началото и в края на годината на всички енергийни ресурси.

Металоемкостта е изчислена на база видимото потребление (производство + внос – износ) на валцувани черни метали и безшевни тръби.